

УДК 37.016:796.032

*Марина Кожокар, Ярослав Галан, Павло Слобожанінов
(Чернівці, Україна)*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Україна та її народ наразі переживають нелегкі часи агресії, кардинальні змін у політиці, економіці, поряд з забезпеченням своєї територіальної цілісності й суверенності, новими ідеями та шляхами для інтегрування в європейське співтовариство, визначаючи нові стратегії патріотичного виховання, які спрямовані на розвиток Української держави.

Гостро стоїть питання у необхідності інноваційного прийому форм і методів щодо патріотичного виховання молодого покоління. Сьогодні, серед найбільш актуальних виховних напрямів виділяють – патріотичне та громадське виховання.

Ключові слова: *патріотичне виховання, молодь, діти, олімпійська освіта, педагогічні умови.*

Ukraine and its people are currently experiencing difficult times of aggression, radical changes in politics, economy, along with ensuring its territorial integrity and sovereignty, new ideas and ways to integrate into the European community, defining new strategies of patriotic education aimed at developing the Ukrainian state.

The question of the need for innovative adoption of forms and methods for patriotic education of the younger generation is acute. Today, among the most relevant areas of education are patriotic and public education.

Keywords: *patriotic upbringing, youth, children, Olympic education, pedagogical conditions.*

Аналізуючи Державну національну програму «Освіта» (Україна ХХІ століття) [2] патріотичне виховання спрямовано на формування і розвиток особистості, яка має якості громадянина – патріота Батьківщини та здатна успішно виконувати цивільні обов'язки в мирний і воєнний час.

Зміни в системі освіти і виховання, що відбуваються у зв'язку з необхідністю гуманізації, вимагають нетрадиційних джерел освіти, які проповідують пріоритет загальнолюдських моральних і духовних цінностей. Одним із шляхів реалізації такого підходу до освіти і виховання дітей та молоді є олімпізм.

Тому назріла гостра необхідність поширення знань про олімпійські ігри, олімпійський рух минулого і сьогодення, простіше кажучи, знаннями про олімпійську освіту. За твердженням Булатової М. М. [1] вже сьогодні спостерігаємо впровадження олімпійської освіти в дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладах.

За останній час даній проблемі присвячено значну кількість наукових робіт – М. Булатова, Л. Радченко, Я. Галан, В. Єрмолова та інші. Усі автори зазначають важливість та необхідність гуманізації виховної діяльності, звертають увагу на гуманістичний характер ідей олімпізму, який виступає серйозним фактором всебічного розвитку людини.

Розглядаючи Наказ МОН № 641 від 16.06.15 року «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» хочемо зауважити, що держава сформувала організаційно-педагогічні засади, визначила зміст, форми і методи роботи в цьому напрямку. Відповідно, проведена робота в закладах освіти, інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, пробудження громадянськості, виникнення громадських організацій та спілок, волонтерська діяльність тощо, засвідчила розвиток патріотичних почуттів населення країни і нових ставлень до історії, культури, релігії, традицій і звичаїв народу України.

В Україні спостерігаємо синкретизм олімпійської освіти та патріотичного виховання дітей і молоді, метою якого є залучення підростаючого покоління до загальнолюдських цінностей. Завдяки Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді [3] де зазначено: «Національно-патріотичне виховання дітей і молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації» визначено комплекс заходів, спрямованих на інтеграцію ідей олімпізму в систему освіти і виховання, що сприяло введенню олімпійської освіти перш за все в середні загальноосвітні школи та заклади вищої освіти.

Олімпійська освіта, як складова патріотичного виховання дітей і молоді, передбачає орієнтацію на принципи гуманістичної педагогіки і психології: акцентування уваги до особистості як до найвищої соціальної цінності; перетворення учня з об'єкта соціально-педагогічного впливу в суб'єкт активної творчої діяльності на основі розвитку внутрішніх мотивів до самовдосконалення; демократизацію в стосунках викладачів і учнів.

Сучасному патріотичному вихованню має бути властива випереджувальна роль у демократичному процесі. Воно має стати засобом відродження національної культури, припинення соціальної деградації, стимулом пробудження таких моральних якостей, як совість, людяність, почуття власної гідності, засобом самоорганізації особистісної відповідальності, гарантом громадянського миру і злагоди в суспільстві.

Цілком очевидно, що сьогодні є чимало причини актуальності патріотичного виховання – падіння інтересу до фізичного і морального вдосконалення, надмірне захоплення агресивними видами антикультури тощо. Доречним є запровадження свідомої персональної відмови молоді від організації заходів розважального характеру в період ведення на території країни бойових дій, днів жалоби, що відповідає принципам олімпізму в Україні та світі загалом [4].

Для реалізації форм виховної роботи, з метою використання виховного потенціалу олімпійської освіти, пропонуємо використовувати круглі столи, конкурси, виставки, конференції, творчі зустрічі тощо. Для залучення учнівської та студентської молоді до участі в соціально-значимих проектах патріотичного спрямування – різноманітні види проектів: творчі, ігрові, пізнавальні, дослідницькі, культурологічні, інформаційні, соціальні, волонтерські.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Булатова М.М. Олімпійська освіта: метод. рек. 2002. Київ.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття). 1993. Київ.
3. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді. Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах, 2015. Наказ МОНУ № 641 від 16.06.2015. Київ.
4. Кожокар М.В., Васкан І.Г., Галан Я.П. Олімпійська освіта як складник патріотичного виховання дітей і молоді. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» 2019. Теорія і методика виховання. Випуск 18. Т. 2. 2019. С. 180-183.